

11

एकादशः पाठः

प्रभातवेला

5. निम्नलिखित शब्दों के तीन-तीन पर्याय लिखिए (Write three synonyms for each of the following) –

(क) रजनी	शत्रिः	निशा	थामिनी
(ख) रविः	सूर्यः	भास्करः	दिवाकरः
(ग) समीरः	वायुः	पवनः	अनिलः
(घ) पुष्पम्	सुमन	प्रसून	कुसुम
(ङ) उपवनम्	वाटिका	उद्यानम्	आरामः
(च) शोभा	सुन्दरता	रम्यता	मनोहारिता

6. निम्नलिखित में संधि-विच्छेद कीजिए तथा संधि का नाम लिखिए (Disjoin the sandhis and write their names) –

संधि	विच्छेद	नाम
(क) अतीव	= आति + इव	दीर्घ
(ख) चतुर्विंशतिः	= चतुः + विंशति	विसर्ग
(ग) परमोत्तमा	= परम + उत्तमा	गुण
(घ) भ्रमणार्थम्	= भ्रमण + अर्थम्	दीर्घ
(ङ) विद्यार्थिनः	= विद्या + आर्थिनः	दीर्घ
(च) सुगन्धिश्च	= सुगन्धिः + च	विसर्ग

7. निम्नलिखित धातुओं में प्रत्यय जोड़कर शब्द बनाइए (Make the words of the following roots after adding suffixes) –

(क) गम् + तव्यत् = गन्तव्य	गम् + अनीयर् = गमनीय
(ख) पठ् + तव्यत् = पठितव्य	पठ् + अनीयर् = पठनीय
(ग) भू + तव्यत् = भूवितव्य	भू + अनीयर् = भूवनीय
(घ) पूज् + तव्यत् = पूजितव्य	पूज् + अनीयर् = पूजनीय
(ङ) चिन्त् + तव्यत् = चिन्तितव्य	चिन्त् + अनीयर् = चिन्तनीय